

[Rosing]

En enkelt bemærkning mere om miljø og hermed en rose mere til regeringen: Vort forbilledlige samarbejde omkring det finske initiativ. Samtlige 8 arktiske stater har påbegyndt et stort anlagt samarbejde for at udvikle en fælles miljøstrategi. Udenrigsministeriets ledelse af dette arbejde har været strålende, og vi ser med glæde frem til den videre udvikling af dette for os så uhyre vigtige initiativ.

Det er også vigtigt allerede på nuværende tidspunkt at gøre Tinget opmærksom på dette arbejde, for det betyder, at vi nu er fælles om at overvåge det arktiske miljø, og som så meget andet er det ikke gratis hverken for Grønland eller den danske stat.

Blandt mange andre besøgende har vi i den forløbne sommer haft den glæde at modtage justitsministeren og Folketingets Sundhedsudvalg. Det er mit håb, at alle her i Tinget, der har haft mulighed for at besøge Grønland, har haft en udbytterig og uforglemmelig rejse i vort store og smukke land.

Justitsministeren kom så og udtalte sig til den grønlandske presse kort og kontant, som en handlekraftig minister jo skal. Det drejede sig om retsvæsenet, kriminaliteten, politiets arbejde og den evindelige svøbe: spiritussen.

Det grønlandske retsvæsen er overbebyrdet, kriminaliteten bliver grovere, og politiet, som for størstedelens vedkommende er lokale og loyale hårdtarbejdende mennesker, nærmest var-sler en masseflugt fra etaten.

Og hvilke løsningsmuligheder blev der så lagt på bordet? Jo, luk for spiritussen. Dermed sparer den danske stat en masse penge, og Justitsministeriets ansatte i Grønland kan blive aflastet. Ikke ét ord om de dybereliggende årsager til tingenes tilstand.

Jeg har lyst til at spørge: Er det egentlig et meget specielt grønlandsk fænomen, at forbrydelser hænger sammen med indtagelse af alkohol? Er det i realiteten ikke en afspejling af de mange samfundsskabte ændringer af folks normer og værdier, der både her i Danmark og i Grønland kaster vore medborgere ud på dybt vand, hvor de har svært ved at finde fodfæste? Med andre ord er der behov for en mere nuanceret og alsidig stillingtagen til dette menneskelige problem.

Mit personlige synspunkt omkring retsvæsenet i Grønland er, at der hurtigst muligt bør indledes seriøse sonderinger om overdragelse

af ansvaret til Grønland ud fra den nærliggende betragtning, at vi i Grønland for at kunne betragte vort samfund som et hele også bør tage ansvaret for de svage led. Ønsker vi at videreføre ideerne og motiverne bag hjemmestyret, må vi også være parate til at ofre de kræfter, vi har, til at tage os af de mindre flatterende sider af et samfund i hastig udvikling.

Det samme synspunkt gør sig gældende med hensyn til sundhedsvæsenet. Det er, som man også udmærket ved her i Danmark, et meget vanskeligt og tungt område at bakse rundt med, men sundhed ligger os alle på sinde, og vi kommer alle før eller senere i berøring med sundhedsvæsenet. Derfor er det måske mest af alt et fælles samfundsanliggende. Folketingets Sundhedsudvalg var, som jeg sagde tidligere, på rejse i Grønland i den forløbne sommer. Uden her at komme nærmere ind på resultaterne af rejsen, som jo på forskellig måde vil indgå i de fortsatte forhandlinger om betingelserne for Grønlands overtagelse af området, vil jeg nøjes med at give udtryk for, at der også her er behov for mere nuancerede indtryk for at kunne fuldende billedet af det grønlandske behov.

Hvad der er nok så interessant set fra statens side, er spørgsmålet om det grønlandske ønske om overtagelse, og ikke mindst om tidspunktet herfor. Det er forståeligt nok et ømtåligt emne, dels på grund af vores utilfredshed med statens langsommelighed med påtrængende bygge- og renoveringsarbejder og dels på grund af de hidtil ukendte økonomiske konsekvenser for det grønlandske samfund.

Vi ønsker en snarlig overtagelse af sundhedsområdet. Der har endog tegnet sig et politisk flertal for overtagelse allerede i 1992, men det forudsætter, at der i god tid forinden er opnået en for staten og for hjemmestyret tilfredsstillende aftale herom.

Grønland går til valg i foråret 1991 ved udløbet af en 4-års valgperiode, om alt går vel. Siu-mut står godt rustet til dette valg. Vi har i sommer på vort landsmøde vedtaget et politisk program for det næste årti, og med dette som ballast ser vi frem til en fortsat gunstig og dynamisk og ikke mindst menneskeligt baseret udvikling af den nordligste del af riget.

Steenholdt (Grønl.):

8 år i træk har statsministerens åbningstaler koncentreret sig om forbedring af den danske